

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
УПРАВА ЗА ФИНАНСИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работата на Управата за финансиско разузнавање
во 2015 година

февруари, 2016 година

ВОВЕД

Управата за финансиско разузнавање е орган во состав на Министерството за финансии задолжен за борба против перењето пари и финансирањето на тероризам во Република Македонија. Управата е формирана во согласност со меѓународните стандарди кои наметнуваат обврска за секоја држава да воспостави Единица за финансиско разузнавање како специјализирана институција која ќе се бори против перењето пари и финансирање на тероризмот.

Управата за финансиско разузнавање (во понатамошниот текст: Управата) е формирана во септември 2001 година (Службен весник на РМ“ бр.70/01), започнува со работа на 01.03.2002 година, како Дирекција за спречување на перење пари, а во јануари 2008 година со стапување во сила на Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам („Службен весник на РМ“ бр.04/08), го трансформира својот статус и назив во Управа за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, како орган во состав на Министерството за финансии, со својство на правно лице. Со Законот за изменување и дополнување на Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам („Службен весник на РМ“ бр.44/12), повторно го менува називот во Управа за финансиско разузнавање.

Како административен орган на финансиско разузнавачка единица, Управата дејствува како посредник помеѓу приватниот сектор (субјектите), од една страна и истражните органи, од друга страна. Управата работите од својата надлежност ги врши согласно со закон, ратификуваните меѓународни договори со кои се уредува спречувањето перење пари и финансирање на тероризам. Управата своите надлежности ги спроведува на целата територија на Република Македонија, а нејзиното седиште е во Скопје. Основни надлежности на Управата се: прибирање, обработување, анализа, чување и доставување на податоци добиени од субјектите, а кои се однесуваат на сомнение за перење пари или финансирање на тероризам. Покрај овие основни надлежности, Управата ги извршува и следните надлежности: издава писмен налог на субјектот со кој привремено ја задржува трансакцијата, поднесува барање за поднесување на предлог за определување на привремени мерки до надлежниот јавен обвинител, поднесува барање за покренување на прекршочна постапка пред надлежниот суд, соработува со субјектите, со надзорните органи и со други државни органи и институции, како и со други организации, институции и меѓународни тела за борба против перењето пари и против финансирањето на тероризмот, склучува договори за соработка и разменува податоци и информации со овластени тела на други држави и меѓународни организации, врши надзор над субјектите, поведува иницијативи или

дава мислења на закони и подзаконски акти што се однесуваат на спречување и откривање на перење пари и финансирање на тероризам, помага во професионалното усовршување на овластените лица и вработените кај субјектите, утврдува листи на индикатори за анализа на ризик и за препознавање на сомнителни трансакции во соработка со субјектите и органите кои вршат надзор врз нивното работење, планира и спроведува обуки за усовршување и оспособување на вработените во Управата и дава појаснување во примената на прописите за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Со Управата раководи директор кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија на предлог на министерот за финансии.

I. УНАПРЕДУВАЊЕ НА ПРАВНАТА РАМКА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I.1. Закон за спречување на перење пари и финансирање на тероризам

Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам („Службен Весник на РМ“ бр.130/14) ги регулира мерките и дејствијата кои субјектите и надлежните институции ги преземаат за целите на спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

За целите на усогласување со одредбите од Законот за прекршоци, Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам е изменет и дополнет. Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (во потамошниот текст: Законот) е објавен во Службен Весник на РМ бр.192/15) и влезе во сила на 12 ноември, 2015 година.

I.2. Подзаконски акти

Согласно одредбите од Законот, Управата ги подготви следните подзаконски акти:

-Правилник за начинот на оценување на финансиските разузнавачи, видовите на извештаи, формата и содржината на образецот за оценување и другите обрасци,

-Правилник за формата и содржината на нумерираниот регистар што го водат брокерските куќи и банките со дозвола за работа со хартии од вредност,

-Правилник за формата и содржината на поканата за едукација, начинот на спроведување на едукацијата и начинот и формата на водење на евиденција за спроведената едукација,

-Правилник за формата и содржината на налогот за вршење надзор од страна на Управата за финансиско разузнавање,

-Правилник за формата и содржината на нумерираниот регистар на субјектите кои во рамките на своето занимање или професија вршат брз трансфер на пари,

-Правилник за формата и содржината на нумерираниот регистар што го водат субјектите кои вршат менувачки работи,

-Правилник за формата и содржината на нумерираниот регистар што го водат приредувачите на игри на среќа во играчница (казино),

-Правилник за формата, содржината и начинот на издавање, одземање и користење на службената легитимација на вработените во Управата за финансиско разузнавање и

-Кодекс на однесување на финансиските разузнавачи.

Подзаконските акти се донесени од страна на министерот за финансии и објавени во Службен Весник на РМ бр. 211 од 30 ноември, 2015 година.

I.3 Кривичен Законик

Заради надминување на недостатоците утврдени во рамки на 4^{от} круг на евалуација од страна на Moneyval Комитетот, произлезе потреба од изменување на Кривичниот Законик во делот на финансирање на тероризам и другите кривични дела опфатени со ратификуваните конвенции кои се поврзани со тероризмот.

За таа цел Управата ја иницираше потребата од измена на овие дела и со свои предлози учествуваше во работата на работната група за измени на Кривичниот Законик, која изготви предлог текст за измени и дополнувања на кривичното дело финансирање на тероризам, како и на други дела од областа на тероризмот. Со донесувањето на измените и дополнувањата на овие кривични дела ќе се изврши нивно усогласување со меѓународните конвенции, како и исполнување на препораките дадени од Moneyval.

II. СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ – МЕРКИ, АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

A. Субјекти на мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам

Секоја држава треба да превзема мерки за спречување на процесот на перење пари и на финансирањето на тероризмот. Тие мерки имаат за цел зголемување на свеста на институциите и на приватниот сектор за борбата против перењето пари и финансирањето на тероризмот, и креирање соодветни инструменти за борба против овој вид на криминал.

Стандардите и мерките кои ги поставуваат меѓународните тела кои се занимаваат со проблематиката на борба против перење пари и финансирање на тероризам постојано се развиваат и дополнуваат во согласност со откриените случаи на перење на пари и финансирање на тероризам. Услугите кои одредени правни и физички лица ги нудат, а кои често се злоупотребувани од страна на криминалците, доведе до поставување на стандарди во однос на примена на одредени мерки и дејствија од страна на тие лица, со цел да се спречат, колку што е можно повеќе, нелегалните активности на перење пари и финансирање на тероризам. Од оваа причина, сите правни и физички лица кои треба да применуваат вакви мерки, се вбројуваат во категоријата на обврзани субјекти. Управата редовно ги следи стандардите во однос на определувањето на категоријата на субјекти, како и нивните обврски и истите ги имплементира при подготовката на законските и подзаконските прописи. Оттука, обемот на субјекти опфатени со Законот е во согласност со меѓународните стандарди и прописи.

II.1 Вид и број на субјекти

Во текот на 2015 година, Управата идентификуваше вкупен број од 6.480 субјекти задолжени да преземаат мерки и дејствија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Во следната табела даден е приказ на субјектите задолжени да преземаат мерки и дејствија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, по вид и број споредбено во 2014 и 2015 година.

Табела бр.1

Ред. бр.	Вид на субјект	Број на субјекти во 2014 година	Број на субјекти во 2015 година
1	Банки	15	15
2	Штедилници	4	3
3	Менувачници	213	220
4	Даватели на услуги брз трансфер на пари и субагенти	101	127
5	Друштва за осигурување	4	4
6	Брокерски куќи	6	6
7	Друштва за управување со инвестициски фондови	5	5
8	Друштва за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови	2	2
9	Пошта	1	1
10	Правни лица кои извршуваат финансиски трансакции, телеграфски пренос на пари или достава на вредносни пратки	12	22
11	Даватели на финансиски лизинг	8	8
12	Агенции за недвижности	225	240
13	Друштва за ревизија	38	38
14	Друштва за сметководство	1.791	1.930
15	Адвокати	1.733	2.388
16	Нотари	182	172

17	Казина	6	6
18	Интернет казина	0	1
19	Други правни или физички лица кои согласно закон извршуваат една или повеќе активности во врска со одобрување кредити, издавање на електронски пари, издавање и администрирање на кредитни картички и други финансиски активности	6	10
20	Правни лица кои примаат во залог подвижни предмети и недвижности	24	24
21	Правни лица кои посредуваат при микроплаќања	1	1
22	Централен депозитар за хартии од вредност	1	1
23	Даватели на услуги за правни лица		1.256
ВКУПНО:		4.378	6.480

II.2 Преглед на доставени податоци до Управата

Една од основните мерки и дејствија кои субјектите треба да ги превземаат е идентификување на можни активности (транзакции) поврзани со перење пари или финансирање на тероризам. Улогата на субјектите е клучна во борбата против овие појави, бидејќи од нивната успешност да ги детектираат сомнителните активности, зависи и успешноста на институциите во системот, да ги докажат и потврдат истите.

Доставувањето на извештај за сомнителна трансакција (во понатамошниот текст STR), е почетната точка од која започнува процесот на утврдување на постоење сомневање за перење пари или финансирање на тероризам. Ова е една од клучните обврски на субјектите - резултат на сите други обврски кои ги

применуваат (идентификација, следење на деловните активности, чување на податоци и сл.). Сомневањето, субјектите го утврдуваат врз основа на непосредни сознанија, листите на индикатори и меѓународните листи на терористи и терористички организации.

II.2.1Примени извештаи за сомнителни трансакции (STR)

Задолжените субјекти согласно член 30 од Законот, имаат обврска да доставуваат STR до Управата кога се сомневаат или имаат основи за сомневање дека било или е извршено перење пари или финансирање на тероризам или е направен обид или се прави обид за перење пари или за финансирање на тероризам без оглед на износот на трансакцијата, кога имотот е принос од казниво дело или кога имотот е поврзан со финансирање на терористички акт, терористичка организација или терорист или лице кое финансира тероризам. Субјектите, во текот на 2015 година доставиле вкупно 174 STR до Управата, од кои 154 STR се доставени со сомнение за перење пари и 20 STR со сомнение за финансирање на тероризам.

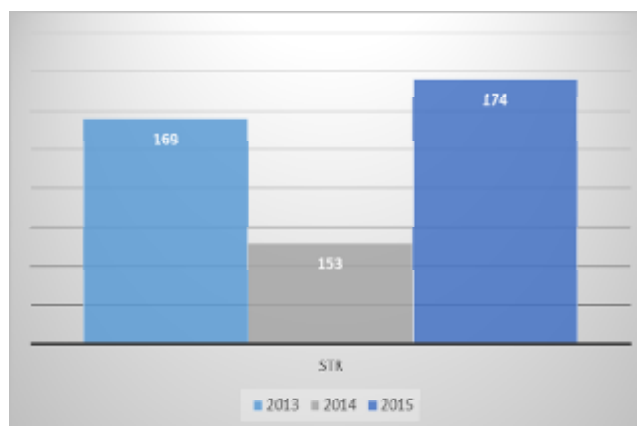
Во следната табела прикажан е бројот на доставени STR по субјекти во 2015 година.

Табела бр.2

СУБЈЕКТИ	Број на доставени STR во 2015 година
Банки	125
Правни лица чија дејност е купопродажба на возила	1
Нотари	19
Адвокати	2
Казина	3
Даватели на услуги брз трансфер на пари и субагенти	22
Друштва за осигурување	1
ВКУПНО	174

Од статистичките податоци забележан е тренд на зголемување на бројот на примени STR во 2015 година во однос на 2014 година и 2013 година.

Графички приказ на број на примени STR споредбено за 2013, 2014 и 2015 година.

Во следната табела прикажана е активноста на субјектите во однос на доставувањето на STR, односно прикажани се примените STR по видови на субјекти во текот на 2015 година.

Табела бр.3

Ред.бр.	Вид на субјект	Бр. на субјекти	Бр. на доставени STR
1	Банки	15	125
2	Штедилници	3	/
3	Менувачници	220	/
4	Даватели на услуги брз трансфер на пари и субагенти	127	22
5	Друштва за осигурување	4	1
6	Брокерски куќи	6	/
7	Друштва за управување со инвестициски фондови	5	/
8	Друштва за управување со задолжителни и доброволни	2	/

	пензиски фондови		
9	Пошта	1	/
10	Правни лица кои извршуваат финансиски трансакции, телеграфски пренос на пари или достава на вредносни пратки	22	/
11	Даватели на финансиски лизинг	8	/
12	Агенции за недвижности	240	1
13	Друштва за ревизија	38	/
14	Друштва за сметководство	1.930	/
15	Адвокати	2.388	2
16	Нотари	172	19
17	Казина	6	3
18	Интернет казина	1	/
19	Правни лица чија дејност е купопродажба на возила		1
20	Други правни или физички лица кои согласно закон извршуваат една или повеќе активности во врска со одобрување кредити, издавање на електронски пари, издавање и администрирање на кредитни картички и други финансиски активности	10	/
21	Правни лица кои примаат во залог подвижни предмети и	24	/

	недвижности		
22	Правни лица кои посредуваат при микроплаќање	1	/
23	Централен депозитар за хартии од вредност	1	/
24	Даватели на услуги за правни лица	1.256	/

Шематски приказ на примените STR по видови на субјекти во текот на 2015 година.

Покрај STR, субјектите до Управата доставуваат и извештаи за готовински трансакции во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност, како и за неколку поврзани готовински трансакции во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност. Со оглед на забраната за вршење на готовински плаќања, односно исплата или примање на готови пари во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност во вид на една или повеќе меѓусебно поврзани трансакции што не се извршени преку банка или штедилница, извештаи за готовински трансакции над одредениот износ доставуваат единствено банките и штедилниците. По овој основ, во текот на 2015 година се доставени вкупно 84.912 извештаи. При доставувањето, чувањето и анализирањето на овие податоци се запазуваат сите безбедносни стандарди.

Согласно член 19 од законот, Царинската управа го пријавува до Управата внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност над 10.000

ЕВРА во денарска противвредност преку царинската линија на Република Македонија. Во базата на податоци на Управата, овие податоци се доставуваат со помош на VPN врска меѓу Управата и Царинската Управа, од каде преку посебна апликација се прегледуваат и анализираат. Во текот на 2015 година, по овој основ, Управата има добиено вкупно 518 извештаи од Царинската управа.

Исто така, согласно членот 32 од Законот, Управата ги добива следните податоци:

-од банките - податоци за сите исплатени кредити во вредност од 15.000 евра или повеќе, во денарска противвредност и податоци за трансакции кај кои како основ се јавува позајмица;

-од нотарите - податоците за составени нотарски акти, потврдени приватни исправи и заверени потписи на договори со кои се стекнува имот во вредност од 15.000 евра или повеќе, во денарска противвредност;

-од осигурителните друштва –податоци за склучени полиси за осигурување во вредност од 15.000 евра или повеќе, во денарска противвредност;

-од правните и физичките лица чија дејност е купопродажба на возила - податоци за склучените договори за купопродажба на нови возила во вредност од 15.000 евра или повеќе.

Во табелата број 4 е даден бројот на доставени податоци во текот на 2015 година, согласно член 32 од Законот.

Табела бр. 4

Ред.бр.	Вид на субјект	Број на доставени податоци согласно член 32
1	Банки	16.455 (кредити) 282.102 (позајмици)
2	Нотари	17.455
3	Осигурителни друштва	290
4	Правни и физички лица чија дејност е купопродажба на возила	3.765

ВКУПНО:	38.556
---------	--------

Сите горенаведени податоци кои се доставуваат до Управата, се импортираат во базата на податоци и се користат при анализата на сомнителните случаи, односно, се користат при т.н. првични проверки на лицата за кои субјектите, надлежните органи и овластените тела на други држави доставиле извештај за сомневање, односно доставиле барање на податоци.

Б. Анализи на доставените податоци за спречување на перење пари и финансирање на тероризам од страна на Управата и преглед на доставени извештаи за сомневање за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и известувања за сомневање за сторени други кривични дела до надлежните органи

Предметите кои се работат во Управата се иницирани од страна на субјектите, т.е. се иницирани по примен извештај за сомнителна трансакција (STR), како и по доставените информации/барања од други надлежни органи во Р. Македонија или од надлежни тела на други држави. Управата врз основа на член 79 од Законот, прибира дополнителни податоци и документација од државните органи, финансиските институции или други правни или физички лица, а по потреба и од овластени тела на други држави, се вршат проверки во базата на Управата и се врши анализа на добиените податоци.

Аналитичкиот дел од работењето на Управата, се заснова врз изготвување на финансиско - разузнавачка анализа, согласно интерната процедура за работа на предмети. По изработката на финансиско - разузнавачка анализа се изготвува финален извештај со сомнение дека е сторено кривично дело перење пари или финансирање на тероризам, односно известување дека е сторено друго кривично дело.

Доколку од анализата е утврдено сомневање дека е сторено кривично дело перење пари или финансирање на тероризам, согласно член 81 од Законот, Управата доставува Извештај за сомнителни активности до надлежните истражни органи (Министерство за внатрешни работи, Финансиска полиција или Јавно Обвинителство).

За предметите за кои од анализата се утврдени сомневања за сторено друго кривично дело освен перење пари или финансирање на тероризам известување се

доставува до надлежен орган во зависност од природата на кривичното дело за кое постои сомневање.

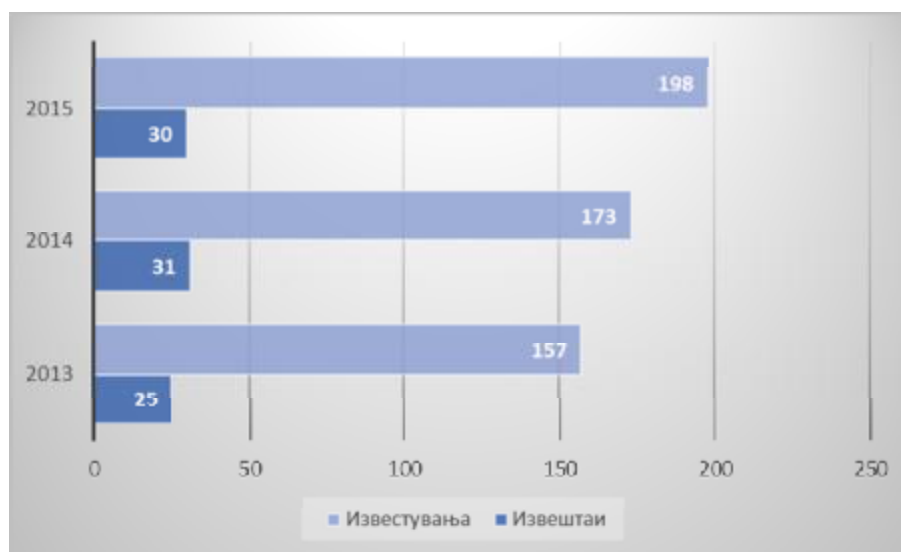
Управата до надлежните институции има доставено вкупно 30 извештаи, од кои 24 извештаи со сомнение за перење пари и 6 извештаи со сомнение за финансирање на тероризам, 198 известувања, додека 7 предмети се ставени во мирување, ад/акта откако по извршените проверки не се утврдени сомневања за сторено кривично дело.

Во табелата бр. 5 е прикажан бројот на доставени извештаи за сомнителни активности за перење пари или финансирање на тероризам, односно доставени известувања за сторено друго кривично дело од страна на Управата до надлежните органи.

Табела бр. 5

Органи до кои се доставени извештаи/известувања	Доставени извештаи за перење пари и финансирање на тероризам	Доставени известувања за други кривични дела
МВР	17	131
УФП	12	36
ОЈО	1	6
УЈП		15
ЦУ		8
АР		1
ДКСК		1
ВКУПНО	30	198

На следниот приказ направена е споредба на бројот на извештаи и известувања кои Управата ги доставила до надлежните органи на нивно понатамошно постапување во текот на 2013, 2014 и 2015 година.

Согласно член 79 став 5 од Законот, Управата може да разменува информации со надлежните органи за спроведување на истрага и со органите на надзор, заради спречување на перење пари, предикативните кривични дела и финансирање на тероризам. По овој основ во текот на 2015 година до Управата се доставени вкупно 131 барања за размена на податоци и информации од надлежните органи за спроведување на истрага, а заради спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Управата во рамките на своите надлежности обезбеди информации и изврши финансиски анализи за сите доставени барања.

Во табелата бр. 6 е прикажан бројот на доставени барања до Управата за размена на податоци и информации од надлежните органи за целите на спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Табела бр. 6

Ред.бр.	Надлежен орган	Број на барања
1	МВР	101
2	ОЈО	10
3	УФП	9
4	Царинска Управа	4

5	Државна Комисија за спречување на корупција	1
7	УЈП	1
8	КХВ	3
9	НБРМ	2
ВКУПНО:		131

Согласно член 83 од Законот, во текот на 2015 година, Управата за 1 случај/ предмет достави налог за привремени мерки до банките за привремено задржување на трансакции при што задржани се вкупно 41.624,49 УСД и 10.699.945,92 ЕУР.

Согласно член 82 од Законот, во текот на 2015 година, Управата за 7 случаи со сомневање за перење пари или финансирање на тероризам достави налози за следење на деловниот однос на клиентот до субјектите.

III. НАДЗОР НАД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА МЕРКИТЕ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

III.1 Спроведен надзор над субјектите

Во периодот кој е предмет на овој извештај, согласно годишната програма за вршење надзор, Управата изврши редовен надзор над вкупно 38 субјекти и контролен надзор над 7 субјекти, прикажани во табела бр.7.

Табела бр. 7

СУБЈЕКТ	Редовен надзор	Контролен надзор
Банка	1	0
Менувачница	5	0
Субагенти за брз трансфер на пари	3	0

Агенција за недвижност	5	2
Друштво за сметководство	12	4
Друштво за ревизија	1	0
Нотар	4	0
Адвокат	7	1
ВКУПНО	38	7

III.2. Резултати од надзорот – најчести идентификувани прекршоци

Од извршените надзори беа констатирани следните прекршоци:

- невоведување и неприменување на Програма за спречување на перење пари и финансирање на тероризам;
- неидентификување и непотврдување на идентитетот на клиент согласно член 8 од Законот;
- незадржување на фотокопија од документите за идентификација (лична карта или пасош) согласно член 8 став 5 од Законот и
- неидентификување и непотврдување на идентитетот на вистинскиот сопственик согласно член 10 од Законот.

III.3 Преглед на спроведени постапки за едукација, порамнување и поднесени барања за покренување на прекршочна постапка

Управата спроведе едукација за отстранување на неправилностите утврдени при вршењето на надзорот кај 7 субјекти, и тоа: 4 друштва за сметководство, 2 агенции за недвижности и 1 адвокат. Имено, по претходно извршен редовен надзор, Управата утврди неправилности за кои е предвидена едукација. Над овие субјекти, Управата изврши контролни надзори и констатирано е дека субјектите постапиле во целост по решенијата на Управата при што неправилностите констатирани со редовните надзори се отстранети.

Управата во 2015 година не спроведе постапки за порамнување, ниту поднесе барања за покренување на прекршочна постапка против субјекти пред надлежните судови.

IV. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во рамки на законски утврдените надлежности, Управата соработува со овластените тела на други држави и со меѓународните организации кои се занимаваат со борба против перење пари и финансирање на тероризам и учествува во исполнувањето на обврските кои произлегуваат од членството на Република Македонија во меѓународните организации (Moneyval Комитетот при Советот на Европа и EGMONT).

IV.1 Размена на податоци со овластени тела на други држави

Управата во рамките на меѓународната соработка може да бара и доставува податоци по сопствена иницијатива или по барање на друга држава по принципот на реципроцитет.

Размената на податоци и информации, односно приемот и доставувањето на податоци до членките на EGMONT се врши електронски на обезбеден начин преку Egmont Secure Web Site (ESW).

IV.1.1 Примени барања за размена на податоци и информации од ФИУ на други држави

Во периодот предмет на овој извештај, Управата има примено 42 барања од Единиците за финансиско разузнавање - ФИУ на други држави.

Табела бр. 8- Приказ на примени барања во 2013, 2014 и 2015

	2013	2014	2015
Број на примени барања	65	32	42

Управата со барањата од ФИУ на други држави постапува согласно член 89 од Законот и Процедурата за квалитет - Постапување со барања на податоци и информации на Единици за финансиско разузнавање на други држави и меѓународни организации.

Табела бр. 9- Приказ на барања по месеци

	I Квартал			II Квартал			III Квартал			IV Квартал		
	Јан	Фев	Март	Апр	Мај	Јуни	Јули	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек
Вкуп/мес	2	3	9	4	4	6	/	2	1	2	7	2
Вкуп/кв	14			14			3			11		

Управата разменува податоци и информации со ФИУ на други држави без оглед на начинот и типот на нивно организирање.

Табела бр.10- Приказ на државите кои доставиле барање

	Држава	Број на доставени барања
1	Словенија	6 ¹
2	Холандија	5
3	Косово	4
4	Лихтенштајн, Гватемала	3
5	Бугарија, Австрија, Нов Зеланд, САД	2
6	Луксембург, Молдавија, Грција, Шведска, Хрватска, Филипини, Србија, Литванија, Isle of Man, Тајван, Романија, Кајмански Острови, Турција	1
Вкупно	22	42

Одговорот ги содржи сите податоци и информации кои Управата во рамките на своите надлежности може да ги обезбеди при вршењето на анализа на STR добиени од задолжените субјекти. Управата обезбедува податоци, подготвува и доставува одговор на доставеното барање (најчесто) во рок од еден месец. Управата нема одбиено барање за доставување на податоци.

¹Единицата за финансиско разузнавање на Словенија (како надлежен орган) достави 1 барање (од вкупно 6 до Управата како орган надлежен за постапување) согласно одредбите на Конвенцијата CETS 198

Табела бр. 11- Приказ на времето потребно за одговарање на примените барања

Период за одговор	1-5 дена	5 дена до 1 месец	1-2 месеци	Повеќе од 2 месеци
Бр. одговори	6	22	9	5

Согласно своите законски надлежности определени во член 89 став 2 од Законот, Управата постапи по 7 спонтани информации, односно податоци и информации за перење пари и финансирање на тероризам добиени од Единиците за финансиско разузнавање на други држави.

IV.1.2 Доставени барања за размена на податоци и информации од Управата

Во периодот, предмет на овој извештај, Управата има доставено 35 барања до ФИУ на други држави.

Табела бр. 12- Приказ на барања по години

	2013	2014	2015
Број на доставени барања	62	29	35

Управата кога добива барања од ФИУ на други држави постапува согласно Процедурата за квалитет - Доставување барање за податоци и информации на ФИУ на други држави и меѓународни организации.

Табела бр.13- Приказ на барања по месеци

	I Квартал			II Квартал			III Квартал			IV Квартал		
	Јан	Фев	Март	Апр	Мај	Јуни	Јули	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек
Вкуп/мес	3	3	3	3	2	2	8	5	2	/	2	2
Вкуп/кв	9			7			15			4		

Согласно своите законски надлежности Управата може да бара податоци од ФИУ без оглед на нивниот тип и вид. Управата врз основа на податоците со кои располага сите барања кои ги доставува ги образложува, поради што ниту едно барање не е одбиено од страна на ФИУ на друга држава.

Табела бр.14- Приказ на државите до кои Управата доставила барање

	Држава	Број на доставени барања
1	Швајцарија, САД, Косово, Бугарија	3
2	Германија, Малезија, Хрватска, Србија, Грција,	2
3	Словенија, Индонезија, Лихтенштајн, Црна Гора, Словачка, Австралија, Египет, Англија, Саудиска Арабија, Албанија, Австрија, Унгарија, Италија	1
Вкупно	22	35

Согласно своите законски надлежности определени во член 89 став 2 од Законот Управата достави 9 спонтани информации, односно податоци и информации за перење пари и финансирање на тероризам до ФИУ на други држави.

IV.2 Зајакнување на меѓународната размена на податоци

IV.2.1 Потпишани договори за соработка со ФИУ на други држави

За целите на зајакнување на меѓународната соработка, во периодот на овој извештај Управата потпиша 5 меморандуми за разбирање со ФИУ на Русија, Англија, Косово, Азербејџан и Лихтенштајн.

Во периодот од 2001 година до 31.12.2015 година Управата има потпишано вкупно 58 меморандуми за разбирање со ФИУ на 54 држави.

IV.3. Учество во работата на меѓународни тела и организации

IV.3.1 Учество во работата на Moneyval Комитетот, Совет на Европа

Македонската делегација (координирана од Управата) во периодот на овој извештај, учествуваше на (сите три) пленарни состаноци (47^{от}, 48^{от} и 49^{от} Состанок) на Moneyval Комитетот, кои се одржаа во април, септември и декември 2015 година.

Согласно утврдената агенда на Moneyval Комитетот на 47^{от} пленарен состанок на на Moneyval Комитетот беше поднесен Извештај за напредокот на системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам на Република Македонија. За исполнување на оваа обврска Управата, како координатор, презеде серија од активности во насока на:

-исполнување на препораките дадени во Извештајот за системот за спречување на перење пари и финансирање тероризам на РМ усвоен на 44^{от} Пленарен состанок на Moneyval Комитетот на 4 април 2014 година;

-подготвување на Извештај за напредокот и презентирање на активностите на институциите вклучени во системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам реализирани во периодот 2014/2015 и

-одбрана и усвојување на Извештајот за напредокот.

Усвоениот извештај е објавен на официјалната веб страна на Moneyval Комитетот.

Покрај активното учество на пленарните состаноци, Управата претходно или последователно на овие состаноци навремено и квалитетно ги обезбеди сите материјали и податоци, потребни за исполнување на обврските кон Moneyval Комитетот или FATF².

IV.3.2 Учество на Пленарниот состанок на EGMONT

Управата учествуваше на состанокот на Работните Групи на EGMONT кој се одржа во февруари, 2015 година во Берлин, Германија. Во јули 2015 година во Барбадос се одржа 23^{от} Пленарен состанок на EGMONT.

---

²Управата редовно ја објавува Јавната изјава за идентификуваните држави со стратешки недостатоци во системите за спречување на перење пари и финансирање на тероризам

V. СОРАБОТКА СО СУБЈЕКТИТЕ, ОРГАНИТЕ ЗА НАДЗОР, ДРУГИ ДРЖАВНИ ОРГАНИ И ТЕЛА

V.1 Соработка со субјектите

Еден од приоритетите на Управата претставува спречувањето на употребата на глобалниот финансиски систем за финансирање на тероризам од страна на терористите. Управата подготви индикатори кои објаснуваат определени карактеристики на финансиските трансакции за кои постои веројатност да бидат поврзани или вклучени во финансирањето на тероризмот. Индикаторите се доставени до сите банки во Република Македонија со цел да им помогнат во полесно идентификување на трансакции поврзани со финансирање на тероризам и како основ за доставување на извештаи за сомнителни трансакции до Управата.

Управата е надлежна да помага во професионалното усовршување на овластените лица и вработените во Одделите за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во субјектите од членот 3 од Законот. Во согласност со оваа своја надлежност Управата во 2015 година со свои презентации учествуваше во спроведувањето на обуки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, и тоа:

-обука за друштвата за ревизија и овластени ревизори на тема „Идентификување на вистински сопственик и транспарентност на правни лица“ и „Проценка на ризик од перење пари и финансирање на тероризам“ и

-обуки за претставници од банки и штедилници на тема „Спречување на перење пари и финансирање на тероризмот –нови типологии и трендови, организирана од страна на Академијата за банкарство и информатичка технологија.

Субјектите согласно одредбите од Законот во своите Програми за спречување на перење пари и финансирање на тероризам задолжително изготвуваат годишен План за обука на вработените во субјектот од областа на спречување на перење пари и финансирање на тероризам која обезбедува реализација на најмалку две обуки во текот на годината. Овие обврски придонесуваат за зголемување на знаењето и капацитетот на субјектите за откривање на сомнителни активности за перење пари или финансирање на тероризам и навремено доставување извештаи до Управата за ваквите активности, со што се зајакнува целокупниот систем за

спречување на перење пари и финансирање на тероризам на ниво на Република Македонија.

V.2 Соработка со органите за надзор

Управата има континуирана соработка со сите надзорни органи, и тоа: Народна банка на Република Македонија, Комисија за хартии од вредност, Управа за јавни приходи, Агенција за супервизија на осигурувањето, Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, Агенција за пошти и комисиите за надзор при адвокатската комора и нотарската комора на Република Македонија, со кои беа разменети информации за годишните планови за вршење надзор за 2015 год. со цел усогласување на меѓусебните активности, координација на надзорот од областа на спречување на перење пари и финансирање на тероризам што го вршат надзорните органи согласно член 91 и 98 од Законот и интензивирање на соработката помеѓу надзорните органи со зајакнување на меѓу институционалната соработка преку имплементирање на потпишаните меморандуми за соработка и размена на податоци.

Взаемното известување за наодите од извршените надзори како и за поднесените барања за покренување на прекршочна постапка, за поведените постапки за порамнување, спроведената едукација и за исходот од тие постапки, се применува и се почитува од надзорните органи од член 91 и комисиите од член 98. Управата, исто така ги известува надзорните органи и комисиите за надзор за наодите од извршените надзори, за поднесените барања за покренување на прекршочна постапка, за поведените постапки за порамнување, спроведената едукација и за исходот од тие постапки.

V.3 Соработка со други државни органи и тела

Во текот на 2015 година Управата ја продолжи својата соработка со државните органи и тела инволвирани во системот за спречување перење пари и финансирање на тероризам, и тоа со Министерството за внатрешни работи, Управата за финансиска полиција, Јавното обвинителство и други надлежни државни органи.

Управата активно учествуваше во работата на меѓуресорското тело за координација на активностите против корупција во рамките на Министерството за правда, во Работните Групи за НПАА 3.04-Слободно движење на капитал, 3.24-

Правда, слобода и безбедност и 3.31-Заедничка надворешна безбедност и политика во процесот на евроинтеграциите. Исто така, Управата беше вклучена во 11^{та} Ревизија на Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА) - 2016 – 2018.

-Спроведување на меѓународни рестриктивни мерки

Со цел надминување на недостатоците утврдени во Извештајот на Moneyval Комитетот од 4-от круг на евалуација на мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, а кои се однесуваат на правната регулатива која го регулира воведувањето и спроведувањето на меѓународните рестриктивни мерки кои имаат за цел одржување на меѓународниот мир и безбедност, а кои се воведуваат врз основа на Резултатите на Советот за безбедност на ОН, правните акти на Европската Унија и правни акти на други меѓународни организации во кои членува Република Македонија, Управата превзеде активности за надминување на овие недостатоци и исполнување на препораките дадени од Moneyval, при што беше изготвен предлог Закон за изменување и дополнување на Законот за меѓународни рестриктивни мерки, и беа реализирани работни состаноци со претставници од Министерството за надворешни работи.

Во 2015 година врз основа на член 9 од Законот за меѓународни рестриктивни мерки Управата има доставено до финансиските институции 18 известувања за воведени Одлуки за спроведување на меѓународни рестриктивни финансиски мерки, донесени од Владата на Република Македонија.

-Учество во изготвувањето на Националната стратегија за борба против тероризам

Управата учествуваше во работата на работната група за изготвување на Националната стратегија за борба против тероризам 2015-2017 година, и со свои предлози, коментари и забелешки даде свој придонес во изготвувањето на Националната стратегија, која се надоврзува на Националната стратегија за борба против тероризам, 2011-2015 година.

V.4 Активности на Советот за борба против перење пари и финансирање на тероризам

Советот за борба против перење пари и финансирање на тероризам (Совет) е тело формирано од Владата на Република Македонија, за целите на унапредување на меѓуинституционалната соработка за спречување на перење пари и финансирање

на тероризам. Советот го сочинуваат претставници од: Министерство за внатрешни работи, Министерство за финансии, Министерство за правда, Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, Управа за финансиска полиција, Царинска Управа, Народна банка на Република Македонија, Управа за јавни приходи, Комисија за хартии од вредност, Агенција за супервизија на осигурување, Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, Агенција за пошти, Адвокатска Комора и Нотарска Комора. Работата на Советот е поддржана од Управата.

Советот беше активно вклучен во подготвувањето и во одбраната на Извештајот за напредокот на системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во Република Македонија на 47^{от} Пленарен состанок на Moneyval Комитетот, кој се одржа во Стразбур и со својата дискусија и одговарање на поставените прашања од страна на експертите и учесниците на состанокот придонесоа за усвојување на Извештајот.

V.5 Спроведување на Национална проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам

Новите Препораки на ФАТФ од 2012 година (Препорака 1) наметнуваат обврска секоја држава да изврши проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам, односно да го идентификува, процени и разбере ризикот од перење пари и финансирање на тероризам за државата и соодветно да преземе мерки и ангажира ресурси, вклучително и да назначи тело или да формира механизам кој ќе ја изврши оваа проценка, заради ефикасно и адекватно управување со утврдениот ризик. Целта на овој стандард е да: придонесе за унапредување на националните политики за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, помогне во приоритизирањето на ресурсите на надлежните органи за целите на спречување на перење пари и финансирање на тероризам и да обезбеди насоки за вршење на проценка на ризикот за задолжените субјекти заради примена на сите мерки и дејствија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам адекватни на утврдениот ризик.

Како комплекс од активности, НРА е процес кој се развива во три фази, и тоа: подготвителна, фаза на прибирање, обработување и подготовка на Нацрт Извештај, завршна фаза.

Во РМ проектот НРА започна со реализација на почетна работилница која се одржа во мај, 2014 година. За време на оваа работилница, која ја претставува првата фаза беше презентирана методологијата на работа, алатките за

спроведување на НРА и беше утврден работниот план. На ова работилница беше утврдено дека работниот процес на НРА ќе биде организиран и работата делегирана на 7 работни подгрупи.

По завршувањето на првата, подготвителна етапа, во текот на втората фаза, работните подгрупи беа фокусирани на обезбедување и анализа на податоци. Основна алатка за работењето во оваа фаза беше методологијата на Светска банка. Сите работни групи го следеа моделот на Светска банка и постапуваа по насоките дадени од нивните експерти. Како дополнување, за правилна реализацијата и максимизирање на ефектите од проектот, исто така, беше користено и Упатството за спроведување на национална проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам на ФАТФ (од 2013 година). Во оваа фаза се изврши идентификација на потенцијалниот ризик и ризични фактори, преку утврдување на заканите и ранливоста. Потоа со анализа на природата, големината и последиците од утврдените ризици беа драфтирани приоритетите и активностите за пресретнување на ризикот.

Како процес, овој проект резултира со извршена проценка од ризикот од перење пари и финансирање на тероризам презентираан во еден документ- извештај. При подготвувањето на овој извештај се обезбедува широка меѓуресурска консултација и хетерогеност во составот на учесниците во НРА. Сеопфатноста се постигнува преку мултидисциплинарниот пристап и користењето на сигурни податоци од различни извори (официјални статистики на надлежните институции, академски истражувања и анализи на граѓанскиот сектор) со што се придонесува да се обезбеди стручност, но и критичност при изведувањето на заклучоци во нацрт извештајот.

Во септември, 2015 година Управата во соработка со Светска банка и ТАИЕХ организираше работилница за време на која подготвениот Нацрт извештај беше подложен на дополнителна критика и мислење од експертите на Светска банка и сите членови - учесници во проектот. Моментално, извештајот е во фаза на подготовка и консултација пред проследување до ВРМ заради негово усвојување. Потоа врз основа на усвоениот извештај треба да се подготви Акционен План во кој ќе бидат проектирани мерки и активности за прилагодување на политиките и правната рамка, релокација на ресурсите, соодветно развивање на системот на контрола и надзор, како и имплементација на мерките од страна на задолжените субјекти врз основа на принципот „врз основа на ризикот“. Како процес НРА продолжува со организирање и обезбедување на континуиран мониторинг на реализацијата на мерките кои се препорачуваат, како и мониторинг и евалуација

на новите закани од перење пари и финансирање на тероризам на определен период.

Од аспект на човечкиот фактор, во реализацијата на НРА беа вклучени повеќе од 80 претставници на надлежните државни органи и субјектите, сите вклучени во системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Учесниците во овој проект се вклучени на принципот номинација на институции на барање на Управата. Сите учесници беа распоредени во 7 различни подгрупи. Работата на секоја подгрупа беше организирана од страна на раководител, а сите заедно координирани од страна на координатор- Управата. Секоја работна група имаше посебни цели кои требаше да ги оствари во текот на работниот процес, како што се проценка на закани од перење пари и финансирање на тероризам, проценка на ранливоста на националниот систем, проценка на ранливоста на банкарскиот сектор, проценка на ранливоста на секторите за хартии од вредност, осигурување, други финансиски институции и нефинансиски дејности и професии, соодветно.

VI. ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА УПРАВАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

VI.1 Кадровски капацитети

Со оглед на обемот на работата и надлежностите на Управата, а со цел зајакнување на аналитичките капацитети, во текот на 2015 година се спроведе постапка за зголемување на кадровските капацитети за седум нови лица.

Управата посвети особено внимание на професионалниот развој и унапредување на своите човечки ресурси. Во рамките на овој извештај, како позначајни би ги споменале следните обуки, работилници и конференции:

-обука за евалуатори организирана од MONEYVAL Комитетот, во Дилиџан, Ерменија;

- работилница на тема „Поддршка за превенција од злоупотреба на непрофитните организации за финансирање на тероризам “ организирана од ОБСЕ, Глобалниот центар за кооперативна безбедност (Global Center) и Извршниот директор за борба против тероризам на ОН(СТЕД), во Сараево, Босна и Херцеговина;

-обука “Program on Terrorism and Security Studies” - одржана во George C. Marshall European Centre for Security Studies - Garmisch-Partenkirchen, Германија;

-Регионална конференцијата на тема „Foreign terrorist fighters – challenges for South Eastern Europe“ организирана од Центарот за безбедносна соработка RACVIAC во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Сараево и Министерството за безбедност на Босна и Херцеговина, во Сараево, Босна и Херцеговина;

-учество на завршна работилница за „Национална проценка на ризик од перење пари“ организирана од Управата за финансиско разузнавање и во соработка со Светска банка, ОБСЕ и ТАИЕХ;

-Конференцијата на тема „Борба против перење пари поврзано со корупција“, Варшава, Полска и други.

VI.2 Технички капацитети

Управата во текот на изминатата година, континуирано се грижеше за правилно управување, одржување и надградување на комплетниот информатички систем со кој располага.

Управата континуирано работеше на имплементација на предвидените активности од проектот „Воспоставување на систем за финансиско разузнавање“ во рамки на програмата за билатерална соработка помеѓу Владата на Република Македонија и Кралството Норвешка. Во 2015 година се продолжи со имплементирање и дополнување на нови функционалности. Со тоа се имплементираа сите предвидени активности во проектот. Исто така се иницираа нови барања и подобрувања на функционалностите во насока на усогласување на законските измени и зголемување на безбедноста.

Физичката безбедност на документацијата во Управата се зајакна и со набавка и поставување на сигурносни сефови кои ги исполнуваат најновите безбедносни стандарди.

Електронскиот веб портал за доставување на извештаи континуирано беше надградуван со нови верзии, што овозможи поголема безбедност, стабилност и контрола на податоците што се доставуваат од страна на субјектите.